

Nr. 106. Landskingsbetænkning.
 1633. I den 2den Del af Lov. indeh. Best. om
 at de ikke behandles som fæstpligtige, nemlig paa den ene Side Kroer, Møller, Teglværker og saadanne lignende Eiendomme, der ikke ere blevne ansete som fæstpligtige, selv om de vare byggede og anlagte paa en Gaards Parceller, og paa den anden Side Huslodder, der fra gammel Tid have været betragtede paa en saadan Maade, at de heller ikke kunde gaa ind under Fæstpligten. Udvalgets Flertal har derfor ment, at det nævnte Ord burde ombyttes med et andet Udtryk, og det foreslaar istedfor samme at sætte: „ethvert Bondested, hvis Hovedbedrift er Agerbrug.“ Det vil da naturligtvis, forsaavidt der er Spørgsmaal om Møller, Kroer og deslige Eiendomme, for Fremtiden gjælde, at det vil bero paa, om der til samme knytter sig et Jordbrug, der er det Overveieende, hvorvidt den skal kunne betragtes som Bøndegaard i den Forstand, hvort der her er Tale derom. Forsaavidt der dernæst kunde reises Spørgsmaal om, hvorvidt Reglen i § 1, 2det Stykke, ikke ogsaa indbefatter gamle Huslodder under Begrebet „Gaard“, har Flertallet i Udvalget søgt at raade Bod derpaa ved et Tillæg til Paragrafen, der udtrykkelig fra Reglen undtager saadanne Bøndesteder, hvis Tiliggende er Jord, der ved Udskiftningen er holdt udenfor, hvad der blev tillagt Gaardene. Flertallet har ikke tvøvet at burde gaa videre end at vise tilbage til Tiden for Udskiftningsperioden, og det har ment, at der heller ikke let skulde kunne paavises nogen Huslod, der i Virkeligheden er af en yngre Datum, og hvor det ved Forening er afgjort, hvad der er Gaardjord og hvad Husjord. Flertallet har derfor endnu ønsket at foretage en lille Forandring i Regjeringsforslaget under § 1, 2det Stykke, idet det lige med Gaarde, af hvilken en Hovedparcel er bleven tilbage, har stillet det Tilfælde, at en Gaard i Overensstemmelse med en Bevilling eller et Lovbud, hvorved Saadant hjemles, fuldstændig er bleven nedlagt. Men da de Endringer, som Flertallet saaledes havde paatænkt i det omtalte Stykke af § 1, vare meget omfattende, har

48de Møde. Ordentlig Samling, 1871—72.
 Raadigheden over Fæstebøndergods, 1634
 det anset det for rigtigst at foreslaa at give denne Del af Paragrafen en fuldstændig ny Affattelse, og derpaa gaar altsaa Endringsforslaget under Nr. 1 ind. I den 2de Endringsforslagene til § 2 ere ikke af nogen stor Betydning. Udvalget — eller i alt Fald dets Flertal — har med Regjeringen været enig i den i Paragrafen indeholdte Hovedbestemmelse, at naar der for Fremtiden ved den nye Lov sættes en fast Begrændsning for Omdelingsretten, saa maa ogsaa denne nye Lovregel med de anførte Undtagelser ubetinget gjælde, og at der altsaa ikke for Fæstegodsets Vedkommende er Anledning til at hjemle Afgang til Afgifter derfra gennem Bevillinger. Det første Endringsforslag af Flertallet til § 2, nemlig Endringsforslaget under Nr. 2, gaar nu imidlertid ind paa at forandre Ordet „Eiendom“ i Tilfældet under Nr. 1 til „Gaard“ ganske i Henhold til de samme Betragtninger, der, som allerede omtalt, have ført til at foreslaa en lignende Endring i § 1, og jeg skal strax paa dette Sted bemærke, at det Samme er Tilfældet med Hensyn til Saagodt som alle de følgende Paragrafer, og at Begrundelsen af det i saa Henseende stillede Endringsforslag er aldeles den samme som den, jeg har givet med Hensyn til § 1. — Flertallets andet Endringsforslag til § 2, nemlig det under Nr. 3 opførte, gaar ind paa, at det tredje Undtagelsestilfælde i Henseende til Omdelingsretten skal bortfalde. Som den ærede Formand allerede har bemærket, staar dette Endringsforslag i nøie Forbindelse med Endringsforslaget under Nr. 10 til § 5 eller Forslaget om, at denne Paragraf helt skal udgaa. Efter dette, saa er det nemlig klart, at den Regel, der i § 1 er givet om Omdelingsrettens Begrændsning, ogsaa bør gjælde, hvis det er Gaardselskab eller en Torvelod, som Godseieren ønsker at frastille Eiendommen, og at der altsaa ikke i § 2 bør gives Tilladelse til, uanset Hovedreglen, at frastille disse Dele. Naar Reglen i § 1 skal tagtages, vil det ikke være muligt at frastille